

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házból hordva:	
Egész évre	20 kor
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 24.

Katholikusok nagygyűlése.

Hetedik országos nagygyűlésüket tartják Magyarország katolikusai, ezek közt az elsőt vidéken.

Jelentőségteljes esemény és eléggé nem méltányolható haladás.

A katolikus öntudat felébresztésére irányult mozgalom kezdetén sokan emlegették a magyar szalmalángot. Ki aggodalomként, ki ohajként. Tudvalevőleg a szalmaláng az a magyar tűzoszlop, ami a mi tör-kvésünket vezetni szokta. Belevezeti a pusztaságba, de már arra nincs ereje, hogy ki is vezesse. Nagyon lobban és elalszik. Lásd a tulipánmozgalmat.

Bizony az ígért földjére szalmalángal nem lehet egy népet bevezetni.

Tűzet hirdetünk mi is, a kik a katolikus nagygyűléseken lelkesedésünket, katolikus öntudatunkat akcióba visszük. Tűzet, a mely megtisztítja ezt az országot a hosszú évek nemtörődőmsége folytán felgyülemlett salaktól. Tűzet, a mely az elpubult lelkekből kiváltja a régi magyar acéljellemet. Tűzet, a mely világítson az eltévelyedetteknek, egy táborba gyűjtse Krisztus magyar katonáit s a hit áldásos melegét adja mindazoknak, akik

szívükben az igazság melege után vágyakoznak.

És a munka nem volt eredménytelen. Hét év alatt a fővárost valósággal átalakította a katolikus ujjászületés. Van ott olyan katolikus hitélet, a melyre büszkék lehetünk. A tavalyi katolikus nagygyűlés alkalmával kivittük az Oltáriszentséget és diadalmas körmenetben vittük körül a Lipótváros utcáin és az a 15.000 főre menő tömeg, melyben egy miniszter is födetlen fővel haladt a szentségtartó után, tisztelettel parancsolólag mutatta meg a főváros egész lakosságának, hogy nem pusztá mondást jelentenek a Lipótváros szívébe épített Szent István bazilika homlokára vésett ragyogó szavak:

Ego sum via, veritas et vita.

A ki ott a menetben vett részt, soha sem fogja azt elfelejteni. A ki pedig a menet mellett állott, önkéntelenül is lekapta a kalapját, mikor elhaladt mellette az Oltáriszentség s 15.000 ajak tett mellette bizonyosságot, hogy ez nagy szentség valóban.

A nagy szentséghez méltóan nagyok akarjuk látni ezt az egész országot. Elindul tehát a katolikus nagygyűlés az apostolok módjára a világ minden tája felé s a fővárosban megkezdett regene-

ráló munkát, a megvetést folytatja a vidéken is.

Pécs az első állomás.

Messze van tőlünk Pécs városa, nem is igen tudunk róla mást, mint a mit a történelemben tanultunk. Hogy hajdan virágzott, hogy a tudománynak ragyogó otthonát teremtettek ott nagynevű püspökei, királyaink buzgósága, hogy egyetemét a török tette tönkre és hogy ma ismét a magyar szellem előretörtetésének egyik gócpontja. Virágzó gazdasági életét tanúsítja a mostani kiállítás, de a katolikus kongresszus választása, hogy első vidéki gyűlését éppen Pécsen tartja, nagyobb kincsről tesz tanuságot, mint a történelmi múlt, a vagyonos jelen: tanuságot tesz Pécs város bensőséges keresztény hitéletéről.

Büszke lehet Pécs városa arra, hogy ott az első állomás. Az első állomás kelti rendesen az emberben azt a benyomást is, a melynek alapján elhatározza magát az ut folytatására vagy abbahagyására.

Vajjon ha Nagyvárad lett volna az első állomás, mit gondolunk, lett volna-e kedve a kongresszusnak tovább is járni a vidéken — a Kálváriát?

Pedig ha valahol égető szükség lett már a keresztény öntudat felriasztása és tette serkentése, hát akkor Nagyvárad

"TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Németek között.

Irta: gátori Földes Béla.

Nemrégiben pár tárcában számot adtam a magyar gazdák németországi tanulmányutjáról, most idestova két hónap múlva, jól esik visszagondolni a német honban töltött napokra.

Sokan vettünk részt ezen a tanulmányuton s így nem lehet rajta csodálkozni, ha sok mindenféle tréfás dolog történt a társaság egyik-másik tagjával. Most ezen apró-cseprő megtörtént bolondságokat, akarom összefűzni, ahogy mi mulattunk rajtuk, úgy mulatsanak rajta mások is.

Sok volt a »gyenge német« közöttünk, mely gyengeség volt a szülőmamája a legtöbb mulatságos dolognak, így Salzburgban a bajor határállomáson a bajor finác azon kérdésére, hogy van-e valami megvámolni való, az egyik társunk ezt felelte: »Ja Rundreise!« Egy másik kollegánk pedig később e szavakkal biztatta a

pincért, hogy hozzon kenyeret: »Kellner apor schön!«

Münchenben a bajor gazdasági tanács vendégtelt meg bennünket a híres »Hotbräuhausban«, a lakomát természetesen a bemutatkozás előzte meg s mi szörnyűkódva tapasztaltuk néhányan, hogy a németek között milyen sok egynevű bácsi van, valami nyolcan mutatkoztak be: »Wein Stefan«-nak, legalább mi így értettük, csak később sült ki, hogy ezek a »Weihenstefan«-i gazd. akadémia tanárai.

Münchenből automobilon mentünk a Lajos bajor kir. herceg uradalmainak megtekintésére, mikor a Stahrenbergi tóhoz értünk a program szerint egy kis hajót következett a nevezetes tavon, leszálltunk tehát az automobilokról, egyik társunktól megkérdezi ekkor a sofőr: »Wie fahren die Herrschazten weiter?« Mire a mi kollegánk a legtermészetesebb hangon feleli: »Mit Dampfbad!« S bár ilyen közlekedési eszközt a németnek ükapja sem hallott, a sofőr el sem nevette magát hanem egyszerűen azt mondá: »Schön« — és tovább ment!

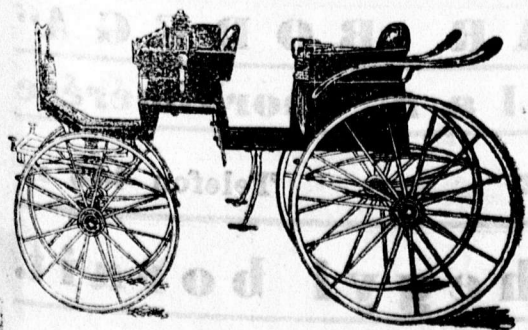
Visszatérve Münchenbe néhányunknak

kedve szottyant fürödni, — telkerestünk tehát egy fürdőt, hova 50 pfénningért eresztettek be, — utközben azonban egyik társunk elmaradt s így bár elindultunk nyolcan, a fürdőbe csak heten érkeztünk.

A fürdő nagyon fényes berendezésű volt s csak úgy ragyogott a tisztaságtól. Mielőtt a tükörfürdőbe mertünk volna, megmostak, majd bezappanoztak s ezt letussolva eresztettek csak be bennünket a vízbe. Bár ez a procedura különösnek tetszett, de én legalább azt gondoltam, hogy ezt a nagyvárad Rimanóczy-ban sem ártana behozni, kivált bizonyos napokon. Mi tehát így előzetesen »megtisztulva« bejutottunk az ígért vízbe!

Egyszer csak ismerős öblös hang üti meg fülünket, amelyben a mi elmaradt kollegánk hangjára ismertünk, amint erősen ropogtatva a német szót, a magyarok után tudakozódik; mi aztán rá is szóltunk: »Itt vagyunk öreg, csak erre tartsz!«

Igazi olyan Mokány Berci volt ő kelme, így sejtettük, hogy a lábmosás, szappanozás és

Villanyerőre berendezett kocsigyár
Vadász és Grósz Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 6.
Helybéli és vidéki TELEFON: 445.

Ajánlják elsőrangú gyártmányu kocsijukat, melyekből állandóan dus raktárt tartanak
Arjegyzők kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

az a város. Nem kell a közelmúlt tanügyi páholybotrányaira utalnom, nem kell a jelenben sem körültekintlenünk. Tudjuk, érezzük magunkban mindnyájan, hogy Nagyváradon — átlagban beszélve — a keresztény öntudat csak alvó Csipkerózsika, aki körül bántatlanul burjánzik fel mindenféle gaz, gyom és szármártóvis.

Ide nem lelkesedni jönne a nagygyűlés, hanem gyomlálni. Páholy hintette konnkolyon, nemtörődömségbe belefúlladt lelkeken kell itt keresztültörtetnie annak, aki az alvó keresztény öntudathoz félni kíván. Legalább ezt a munkát magunknak kell elvégeznünk, mielőtt még a katolikus kongresszus Nagyváradot is felkeresné.

És pedig fel fogja keresni.

Szent László városa nem maradhat a névtelen semmiben akkor, mikor az ország keresztény jellegének manifesztációjáról van szó. Ha nem lehattunk a legelső sorban, az elsők közt ott kell lennünk. A multak becsülete köti a késő utódot s ha talán a nagygyűlés felhőket is találna a nagy király emléke körül, mindennél nagyobb büszkeségére válna, ha ezt a felhőt szétfoszlathatná.

Addig, míg a kongresszus Nagyváradra jön, mi megyünk másfelé tanulni.

Kezdődőben van nálunk is a nagy munka, ébredőben a keresztény öntudat. Kitartást, lelkesedést, munkakedvet és a sikerben való rendületlen reménységet kell öntenünk mindannyiukba, hogy mikor talán a közel jövőben mi leszünk vendéglátói Magyarországnak katolikusainak, minden ízében az legyen ez a város, a minek alapították. Nem egy sötétben ólálkodó s a szentség glóriájától pogá-

nyul megfosztott királyról elnevezett páholyoknak, hanem magának a nyílt sisakkal küzdő, lovagias, vérben-lélekben magyar és keresztény Szent László királynak városa.

*

A nagy nap.

— A belényesi választás előtt. —

Izgatnak mindenütt.

A hétfőn történő választás izgalomban tartja az egész vármegyét. Már a tegnapi nap folyamán tömegesen mentek ki Belényesbe, hogy jelen lehessenek a választás izgalmas színterén.

A választás tényleg izgalmas lesz, mert ez ideig nem fejtettek ki a nemzetiségi jelöltek sehol oly nagy erőt egy kerület meghódításánál, mint jelenleg a belényesinél. A járás izgató agitátoroktól hemzseg. A polgárok nyugalmáról most szó sem lehet.

Az izgatók ugyanis hihetetlenül vakmerő eszközökkel igyekeznek a nép akaratát, nézetét a saját pártjuknak megnyerni. Nem rettennek vissza sem a büntetéstől mely hazafiatlan cselekedeteiket fogja követni, sem az igazi magyar polgárok megvetésétől, sem pedig a világ előtt való nevetségessé váló választól, mely az igazán nevetni való korteskedéseket követi.

Az izgatók a tegnapi nap folyamán elárasztották teljesen a kerület községeit. Ezek az emberek, hogy nem egyenes uton járnak elég bizonyítéka annak az, hogy a főszolgabíró igen sok embernek rendőri megfigyelését rendelte el. Az izgatók különösen ott fejtenek ki nagyobb munkát, hol a népet még eddig nem tudták elég biztosan megnyerni maguknak. Az ilyen helyeken természetesen valóságos terrorizálják a polgárokat.

Az előjelekből ítélve a választás központ-

jában hétfőn kellemetlenségek lesznek, bárha a választási elnök és a főszolgabírók a szerint osztották el a karhatalmat, a hogy a legjobb belátás parancsolta.

A tegnapi nap folyamán megállapodás történt a pártok felállításaira és a szavazatszedő bizottságok felállításaira. A megállapodás szerint a függetlenségi párt a piacon foglalja el helyét, míg a nemzetiségi párt a Magyar-utcában egészen a Marhavásár-terig.

A szavazatok két küldöttség fogja szedni. Az első küldöttség a városi vendéglő nagytermében fog működni. A második küldöttség pedig az elsőtől mintegy 50 lépésnyire a Polgári körben.

A két szavazat szedő bizottságnak előre láthatólag igen erős dolga lesz, mert a kortesek minden szavazót le fognak szavaztatni.

A függetlenségi jelöltre vonatkozólag kedvező hírek érkeznek minden felől. Ugylátszik, hogy a párt nyugodt és biztos működése diadalra jut. Különbösen Belényesben mindenki hiszi erősen és megvannak győződve róla, hogy a függetlenségi párt győzni fog. Mint újabb jelentik a kerület egyik községe Kebeds, hol eddig nemzetiségi pártok voltak, most 300 szavazóval Kardost éltették.

Egy renegált főkortos.

A politikai élet minden mozanatában a hol ma magyar ellenes mozgalommal állunk szemben egy nevet találtunk, ez Lasku Demeter dr neve. Senki nem tegezhette meg tőle tehetségét, csak azaz egy hiba, hogy mint agitátor használja ezen tehetségét, melynek folytán teljesen érdemessé teszi magát rá, hogy foglalkozzunk vele.

Tudomásunk, sőt tapasztalatunk a mai román ellemből az, hogy azok a legnagyobb magyar gyűlölkö a kik magyar származásuk mert a magyar virtus a vérrel öröklő lévén, az mindig meg marad csak a nyelv és vallás

tussolás aligha fog simán menni, de azért ezzel lapítottunk s vártunk a történendőket.

Kollégánk örült mikor meglátta: bennünket a vízben lubickolni, de nagyot bámult akkor, mikor őt nem eresztették közibénk! Hát még mikor megértette, hogy mit akar tőle a német, akkor aztán meg is haragudott, pláne mikor mi a vízből pirongattuk, hogy: »ejnye öreg, hát miért jössz ide mosdatlanul!« De hiába, a harag nem használ s bár hullott az áldás a szegény német fejére — magyarul, — a lábát az öregnek a mi hangos kacajunk közben csak megsurolták — németül!

Az öreg már-már beletörődött s megadásal tűrte sorsát s boldogan sietett közénk a lábmosás után, az az csak sietett volna, mert már várt az öregre a másik német a szappanos kefével s mikor aztán ez neki esett az öregnek, akkor bizony újból elementáris erővel kitört a méltatlankodás és hiába magyarázta a németnek, kézzel-lábbal, hogy ő nem birka, hogy ő szokott mosdani. Nagyon természetes, hogy ezen állítások kacskaringós káromkodással

voltak körítve, melyben a lészek, a fene, meg a német sűrűn szerepeltek! Akarva, nem akarva, ki kellett azonban állni az öregnek a torturát, de mikor aztán, a megkeféltetés után, még a tuss alá küldték, akkor már a gutaütéstől féltettük ökelmét, valahogy ezt is csak kiállta! Végre aztán mikor ő is megtisztulva közibénk jött, akkor keményen szidva a németet, hogy ő ott hagy minket! Nagy garral ki is iparkodott, de ekkor még egyszer visszaküldték: »hogy a másik oldalon van a kijárat!« Ezek után nem csoda, ha Náci bátyánk megesküdt, hogy ő Münchenbe többet a szentnek sem megy fürdeni!

Hohenheimba járva és hallgatva a tudós professorok előadását az egyik fiatal kollégánknak hirtelen eszébe jut, hogy hiszen itt végzett a híres »Tojás Dániel.« Egyszerre aztán a mi nem csekély meglepetésünkre megkérdezte az egyik komoly tanár urtól: — Ugyan kérem mikor végzett itt Tojás? A professor udvariasan vette elő a matriculát, keres, kutat, forgatja a vaskos könyvet, de hiába, a német

alaposág ez esetben csütörtököt mondott, mert az az akasztófára való Tojás becsapott édes mindnyájunkat, mert nincs benne Hohenheim matrikulájában!

Hohenheimból vonaton visszatérve Stuttgartba, a hatvanhárom magyar közé keveredett a nyitott nyári kupéban két igen csinos német hölgy, ami természetesen általános közmelegedésre, a közvetlen szomszédoknál pedig látható öröme adott okot. A két hölgy Stuttgartban sietve szállott ki és egy a vasut állomástól nem messe levő sörházba tért be. Mondanom sem kell talán, hogy a társaság fiatalabb része azonnal sörözni ment, mit észrevéve excellentiás vezetőnk: a württembergi földmívelésügyi miniszter, — ki történetesen a sörnek nagy kedvelője volt, — szintén utánunk jött; nagyon természetes, hogy ilyenformán a miniszter társaságában volt magyarok sem maradtak el, hanem ők is betértek. A sörházban azonban mindenki volt, csak azok nem, akiket mi kerestünk, így tehát mi fiatalok rövidesen megléptünk, az öregebbek jórésze pedig

MERTZ

„MAGYAR BODEGA“
„Korlátlan“ borkimérése

Telefon 448. sz.

Körözs-utca, Mertz-ház.

Telefon 448. sz.

Ajánlja tisztán kezelt fehér és vörös hegyi borait.

Kőbányai szalon söreit és mindennemű finomabb kisüsti pálinkáit, mérsékelt árak mellett.

változtatt a dolgon. A Lasku név önkényesen fölvetett név azok közé sorolható a kik idegen ideákért úgy változtatják a nevüket, mint a ruháikat. Alig hisszük, hogy a törsgyökerez magyar Lazkó nevét belügyminiszteri engedéllyel változtatta meg. Pedig atyját Rojton élé számos rokonait máig is Laczkóknak hívják. A történelmi igazság pedig az, hogy a rojti Laczkók ősei a török világban mint vitéz magyar harcosok Boeskynek híres hajdúi voltak. Eme családból származik dr. Laczkó Demeter ur is, ki a magyarság ellen harcol ma. Tessék utánna nézni, nincs-e igazunk??

A fent említett tapasztalati tény pedig az, hogy azok a legparásabb magyar ellenségek a románok soraiban akik magyarból lettek oláhokká. Szóval itt is ama fél millió el elősodott magyar egyikével állunk szemben akik janicsári harcosokkal rombolják a saját fajuk erejét és fenmaradását.

A VII. katolikus nagygyűlés megnyitása.

Ma délután kezdődik Pécsen, az országos kiállítás területén a VII. országos katolikus nagygyűlés. Nagyon fontos, főbenjáró mozzanata az annak a nagyszabású mozgalomnak, melynek dicsőséges célja Magyarország állampolgári és társadalmi ujjíteremtése a diadalmas keresztény világ nézet alapján. Tízmillió katolikus magyar irányozza tekintetét, egész figyelmét ma Pécs felé, a hol a keresztény Magyarország vezérei gyűlnek össze nagyjelentőségű komoly munkára hazánk keresztény népének boldogulása érdekében. A „restauratio omnia in Christo” hatalmas gondolata vezetendi a pécsi katolikus nagygyűlés tanácskozásait, amely impozáns kifejezése kell, hogy legyen annak, hogy végre az ezeréves keresztény Magyarországon, Szent István király országában

csupa udvariasságból, ott hallgatta az öreg miniszter szakelődését késő estig.

Rüdesheimbe érve a „National Denkmal” megismerésével találkoztunk egy fiatal német párral, kik szintén uton voltak, megismerkedve velük tudomásunkra jutott, hogy a királyi pincceteket ohajtanák megnézni s minthogy mi éppen oda tartottunk felkértük őket, hogy tartanak velünk, mit ők készséggel teljesítettek.

Az asszonyka igen kedves volt s másnap reggel egy, a kis városban nagynehezen kerített hatalmas csokorral fejeztük ki hódolatunkat. De hódolatunk kézbesítője elhibázta a szoba számot s a mi féltett csokorunk Khon kereskedelmi utazó természet felelőségének kezébe jutott, ki aradozott a boldogságtól a nem várt figyelem láttára. Nagy ribilliót okozott köztünk ez a fatális tévedés. Mi az ördögöt csináljunk, csokrot még egyet már nem volt idő csináltatni, így tehát visszaküldtük a vétkes küldöncöt a csokorért. A küldönc a csokrot Khonné önnagysága élénk tiltakozása dacára is visszahozta s bár ez által Khonné szemében a magyarok lovagiasságán nagy csorba esett, de a szép kis német menyecskével meg volt a magyar becsület mentve.

Ezen pár szemelvényen kívül sok boldobbnál boldobbnál tréfás epizódja volt utazásunknak, elmondanám ezeket is, de — nem lehet.

Uj tizlet!

Uj tizlet!

— Megérkeztek —
Spreng Testvérek

cipő-, kalap- és uri-dívat üzletében

Nagy boldogasszony népe mer keresztény módon cselekedni. Es ha ma mertünk így gondolkozni és cselekedni, lehet bizalmunk arra, hogy közeledik az az idő, mikor a kifejezetten keresztény magatartást nem fogja megbélyegezni a pogány világ fel-fogás a klerikalizmus ostoba vádjával, hanem tudni is fogunk, mert erőnk és hatalmunk lesz hozzá, keresztényül élni, keresztényül gondolkodni, cselekedni és boldogulni.

A katolikus nagygyűlés programját egyik minapi számunkban közreadtuk s azért itt csak röviden jelezzük, hogy ma lesznek megtartva délután 2 órakor a népszövetségi gyűlések, ezt követi délután 4 órakor az *eucharistikus körmenet* és este 7 órakor lesz a megnyitó diszülés, amelyen a megnyitó beszédet Zichy János gróf, a nagygyűlés elnöke fogja mondani.

Ma, vasárnap a nagygyűlés keretében a Keresztény Szociálista Egyesület Országos Szövetsége is a Pécsi Keresztény Szociális Egyesület közreműködésével Pécsen keresztény szociálista nagygyűlést tartani.

A nagygyűlés kapcsolatos lesz zászlószentelési ünnepel és programja a következő:

1. A zászlószentelés programja; augusztus 25-én, vasárnap reggel hét órakor gyűlékezés a pécsi egyesület helyiségében.

Félnyolc órakor felvonulás a zászlóanya, Ő Nagyméltósága özv. gróf Zichy Jánosné urnőért.

Nyolc órakor csendes szentmise a székesegyházban, utána dr. Giesswein Sándor a székesegyház előtti téren felszenteli a zászlót.

A szegek beverése.
2. A nagygyűlés programja:
A nagygyűlésen dr. Giesswein Sándor és Eröss Károly elnököknek.

a) Elnöki megnyitó.
b) A pécsi keresztény szociálisták szóelőadói: Hegedűs Károly elnök és Ruzsinszky Béla titkár előadásai.

c) Keresztény szociális mozgalmak Magyarországon. Előadó: dr. Lakatos Géza.

d) Erkölcs a gazdasági harcban. Előadó: Haller István.

e) Keresztény szociális törekvések. Előadó: Szalánczy Andor.

f) Elnöki zárás.
Országos Szövetségünk figyelmezteti a kebelébe tartozó összes egyesületeket, hogy a Pécsen tartandó nagygyűlés nem lesz Szövetségünk közgyűlése, mert úgy közgyűlésünk, mint országos kongresszusunk Budapesten az ősz folyamán lesz megtartva.

Felhívja azonban a Szövetség, valamint a nagygyűlést rendező egyesület a többi egyesületeket, hogy tehetségükhöz képest, képviseltesék magukat a nagygyűlésen. Azok pedig, akik a pécsi országos kiállítást amugy is megtekinteni szándékszanak, nagyon jól teszik, ha ezt a nagygyűléssel kapcsolatosan teszik meg.

A hétfői hetivásár.

Nagyváradon a heti vásárt emberemlékezett óta hétfőn és kedden tartják. Régebben keddi napon volt élénkebb a sokadalom, de néhány év óta mindjobban a hétfői vásár lett látogatottabb, míg kedden már alig van valami forgalom. — Különösen iparosaink tapasztalják ezt, akik közül sokan kedden ki sem men-

nek, vagy legfeljebb délig csak, mert azután üres a piac, nincs vevő. Éppen ez okból halottunk a vásárra járó iparosoktól olyan nyilatkozatot, hogy a keddi hetivásárt meg kellene szüntetni s csak hétfőn legyen Nagyváradon hetivásár. Így nem kell kimmenniük kedden a piacra s egy napot elvonniok a munkától. Ma azonban, bár jól tudják, hogy hiába vesztegetik el a drága időt, a konkurencia miatt mégis kedden szintén vásározniok kell.

Ez a kérdés most különös módon lett aktuális.

Az új vásárvámdijszabályzatot jóváhagyás végett már két évvel ezelőtt felküldötte Nagyvárad városa a kereskedelmi miniszterhez, ahol valami szemfüles referens észrevette, hogy Nagyváradon hétfőn és kedden tartanak hetivásárokat, hol ott a vásárok törzskönyvében Nagyváradnak a hétfői napra nincs hetivásári engedélye törzskönyvelve. Csakhamar megjött a leirat, hogy mutassa ki Nagyvárad városa, minő jogon tart hétfőn hetivásárt.

A városi levéltárt felkutatták, azonban minden eredmény nélkül, a hétfői hetivásár engedélyezésére nem akadtak. Végre is felirtak a miniszterhez, hogy a hétfői vásárt régi uzus alapján tartják meg kéri ennek további engedélyezését, annál is inkább, mert a közeli érdekelt vásártartók a hétfői vásár engedélyezése ellen nem tettek kifogást. Egyedül a biharmegyei gazdasági egylet adott olyan nyilatkozatot, hogy a hétfői vásár szükséges, de egyidejűleg a keddi hetivásárokat szüntessék be.

Tegnap megérkezett a felterjesztésre a kereskedelmi miniszter válasza, a mely a következő:

Nagyvárad város törvényhatóságának!

A városi tanácsnak folyó évi május hó 16-án tartott üléséből kelt felterjesztésére értesitem a tanácsot, hogy ámbár az ottani első hetivásárnak hétfői napon való megtartását előnyösnek tartom, ezt a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur felfogásával egyetértőleg mindazonáltal csak abban az esetben volnék hajlandó engedélyezni, ha keddi napon heti vásárok nem tartatnának többé, vagyis ha a jelenlegi keddi hetivásár helyzetetnék át hétfőre. Ragaszkodnom kell ehhez a felfogáshoz annyival is inkább, mert mi sem áll annak útjában, hogy a helybeli lakosság mindennapi szükségletének ellátására ott napi élelmi piac rendszeresítették s mivel az előadottak szerint, heti vásárnak két egymás utáni napon való tartása miáltal sincsen indokolva.

Felhívom ennél fogva a Tanácsot, tegyen hozzáam előterjesztését arra nézve, vajjon az ottani első hetivásárnak keddről hétfőre való áthelyezését a mai állapottal szemben kívánatosnak tartja és kérelmét ily értelemben módosítja-e?

Budapest, 1907. aug. 17.

A miniszter megbízásából:

Dr. Neumann Károly,
min. osztálytanácsos.

Tehát most vagy újból megpróbálja Nagyvárad városa felirat utján a hétfői vásár engedélyezése mellett a keddi hetivásár meghagyást vagy lemond a második napról s jövőben csak hétfőn lesz Nagyváradon a hetivásár.

Ez az iparoság és a nagy közönség szem-

az őszi idényre a legjobb minőségű és legszebb kivitelű férfi-, női-, gyermek- és kizárólag tiszta kézimunkából készített fiu-cipők. Legdivatosabb és legjobb férfi- és fiukalapok, valamint gyermek-sapkák, a legizlésebb nyakkendők, továbbá férfi- és fiu-fehérművek, mely árukkal a legmérsékeltbb árúknak és legszolidabb kiszolgálással állunk a nagyérdemű közönség szives rendelkezésére.

Kérjük nagybecsű pártfogásukat,

kiváló tisztelettel **Spreng Testvérek** NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

pontjából nem is lenne olyan nagy baj, de a város pénztárát érzékenyen érinti, mert a keddi vásár révén mégis befolyik évenként néhány ezer korona vásár- és kövezetvám.

A betétszerkesztés komoly momentumai.

Amikor elkezdtem a medgyesfalvi színbáz, irodalom és művészet külsőségeinek leírását, most következik a belsőség, a betétszerkesztés komolyságának

második momentuma,

A z Isten keze.

Megrebbent a függöny és a színpadon megjelent egy óriási, rezes-vörös orr. Semmi más, mint egy orr. Közlebről megszemlélve, meggyőződtem róla, hogy az orr egy felfordított lábából emelkedik ki merészen, hol a bal, hol a jobbfenék felé. A lábán rajta volt pár cédula:

Margitta

Vaskóh.

Kutya-Bagos

Medgyesfalva

A miből nyilvánvalóan megállapítható volt, hogy a láda hirdás szerint utilláda, jelenleg azonban sugólyuk, a belőle kiemelkedő rezes orr pedig a sugó orra. Később megtudtam, hogy a sugó csak azért festi az orrát rezésre, hogy lássák rajta a festéket. Ő ezzel tüntet, de festék nélkül is épp oly rezes színű arcának ezen kimagasló pontja.

Az orr szuszogott, a száj sugott s megjelent egy hölgy. Vékony volt, mint a holdvilág s könnyezett, mint a vízvezetéki csap. Aztán megtudtuk, hogy szerelmes és esküszik, aztán el a bal fenéken. Fellépett egy tót. Az orra majdnem akkora volt, mint a sugóé, ellenben deli derekának vastagsága árnyékba borította az egész színházat, még a sugó orrát is. Nemzeti tót ruhája állott a két nemzeti tót ruhadarabból, de — hogy a kánya csipje meg — olyan német szabásu volt mind a kettő, hogy mind a kettőn rajta volt még a bolti cédula is:

Schwarz Náthán

vegyes nagykereskedése
ára 3 korona.

Az egyik néző meg is jegyezte:

— Veszek én is magamnak mind a két terherneműből; olcsó.

— De rossz! — szólt a másik.

A tót jelleget egy szál vastag eukorspárga képviselte, mely a gömbölyű derekat szorította igen tetszetősen.

A tót azonban nem hiába öltözött német mezbe: nem drótozni kezdett, hanem kuplézni. Javában kuplézott, mikor bejött a hősszerelmes.

Ennek már magyar szabásu volt a ruhája, csak a kalapjában ismertem rá az uradalmi intéző kocsisának kalapjára. A kalap alól parádés átkozó-

dások pattogtak valami hűtlen kutyára, aki, mint kiderült, a balfenéken eltűnt holdvilágos hölgy volt. A tót egy dar big nézte, aztán meg akart lépni, de az ifju elébe állott.

— Oh, te tót! Tudnál-e te ölni?

— Tudsz. Tyukot, libát.

— Hah, te tót! Hát embert ölnél-e? Egy hűtlen kutyát?!

— Embert? Azt nem.

— Megállj, azt a ragyogó rézangyalát, te tót! Te halvérű tót! Hát csakugyan nem ölsz? Remegsz a vértől?

— Vértől? Attól nem, még pálinkától sem. De azért embert nem ölök.

A tót eltűnt, a hősszerelmes kongó fejére csapott, kettőt lépett előre, egyet hátra s vérfagyasztóan jelentette ki:

— Akkor hát megötöm én!

— A függöny össze, a közönség pedig szét-szaladt, a második felvonásra azért mégis erőt gyűjtöttünk s bevonultunk, bár kissé távolabb a színpadtól.

A második felvonásban a tót nem szerepelt, de kijött helyette kuplézni egy nagy orru zsidó. Ez az orr! veszedelmesen ismerős. A sugólyukra nézek, hát akkor láttam, hogy most a tótból lett sugó s a kuplézó jordáni még az elébb sugott. A komikussal bőven ellátott igazgató így hasznosította társulatának fölösleges tagjait.

A kuplék után jött a tragikus kifejlés. Megtudtuk, hogy a hősszerelmes vett magának egy olasz maffia-tört a zsidótól s elindult. Amikor egy aiguton kellett átmennie, utólerzte a belényes-vaskóhi vonat. Ez a vonat — (miesoda költői fantázia!) — oly sebesen robogott utána, hogy sétaközben majdnem elérte s a gyilkosjelölt ebbe a kínos helyzetbe beleőrült és beleöszült.

Megrázó jelenet volt, mikor az ősz őrült hamleti lépésekkel kirohant. Ordított, mint a Behemód-sárkány s úgy forgott a szeme, mint két ringliszil. Halálápadt arca megfagyasztotta bennünk a sört... az ajtóhoz közel az intéző bátor kis prexija szepegeve távozott s friss sört kért. Az őrült köré barátságos idegenek gyűltek s egyik egy tükröt tartott eléje. Egy vérfagyasztó sikoly — az őrült meglátta, hogy ő nemcsak őrült, de ősz is, Bőszen kiragadta a törét s felemelte. Megnyugodva láttuk, hogy csak a nyele maradt a kezében. Ezt az őrült nyugodtan letette a sugólyukra, megint nekiböszült, kirántotta a benn szorult pengét is, azt a mellénye zsebébe nyomta s kettőt hengerőzve, hőrögve gurult a sugólyukban működő tót orra elé. A holdvilágos hajadon sikoltva borult rá, a zsidó pedig reszkető hangon szólt:

— Zaj. Az Isten keze.

Ez a shaksperai tragikus megoldás mélyen felkavarta a közönség kedélyét. Többen vészjóslóan hívták a szerzőt, de az nem volt előcsalgható. Végre is kivonultuk, az Isten keze c. tragédiát emlegetve. Hanem mikor a kassza mellett elhaladtunk, többen a fenyegető pózba helyezkedtek s az Istennyilat kezdték emlegetni a szerzővel kapcsolatban. A Nyalka Cserebogárhoz

cimzett nagyvendéglőnek azonban nem volt olyan zuga, a honnan a szerzőt ez a nyájas hivogatás is kicsalhatta volna. Lassan kivonultunk hát, csak az intéző praxija maradt ott kebelbarátja, a járási számvevő s az aranyifjuság többi tagja társaságában — s a Nyalka Cserebogárban átvette egy hordó nyulós sör csendes birodalmát.

UJDONSÁGOK.

* **Kinevezés.** Glac Antal főispán a lemondás folytán megüresedett csökmői helyettes anyakönyvvezetői helyre *Kolozsi László* segédjegyzőt nevezte ki.

* **A megyei helyettes főjegyző.** A közigazgatási bizottság határozata értelmében feltűggesztett Keszthelyi Zoltán megyei főjegyző helyét a főispán intézkedése értelmében Baranyi András megyei tiszteletbeli főjegyző tölti be. A helyettes főjegyző ez idő alatt a jelenlegi fizetése és a tényleges főjegyző fizetése között lévő különbözetet szeptember 1, illetőleg augusztus 15 től kezdődőleg élvezni fogja. A fizetési többlet kiutalása végett az alispán tegnap értesítette az adóhivatalt.

* **Rulikovszky gyásznapja.** Itt lesz egy pár nap múlva az a nap augusztus 28-ika, melyet hazafias kegyettel ünnepel meg Nagyvárad város polgársága. 58 év előtt e napon halt hősi vértanu halált *Rulikovszky Kázmér*. Meghalt ügyünkért, mint hazáját és szabadságot veszített martir. Egykori jeltelen sirja fölé szép diszes siremléket állított Nagyvárad város polgársága és évről-évre, kegyelettel áldoz emlékének és gyászistenti tiszteletet tart hite szerint kivégzése napján. Most is e gyászistenti tisztelet e hó 28 án (szerdán) d. e. 9 órakor lesz a Szent László-templomban.

* **A hadtestparancsnok Nagyváradon.** Lovag *Schweitzer* Lajos tábornagy a 7-ik hadtest parancsnoka, tegnap este 6 óra 10 perckor Nagyváradra érkezett, hogy a hadtesthez tartozó nagyváradai csapatok felett szemlét tartson. A magas katonai főparancsnokot *Rukovina* Emil vezérőrnagy, hadosztályparancsnok fogadta az állomáson az egész tisztikar élén. *Schweitzer* tábornagy négy napig fog időzni Nagyváradon, eltávozása után a közös csapatok el fognak utazni a nagy nyári gyakorlatokra Belényes vidékére.

* **A megyei tiszti nyugdíj bizottság ülése.** Biharvármegye tiszti nyugdíj bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg ülését. Az ülésen jelen voltak Miskolczi Ferenc alispán elnöke, Balogh János, Cziffra Gerő, Nagy Márton, Baranyi András, Miskolczi Arpád. A bizottság a tiszti nyugdíj alap 1908. évi költségvetését készítette elő elsősorban is, amikor sauktségét látta a bizottság annak, hogy a nyugdíj alapja 1 százalékos pótdó kivetését hozza javaslatba a közgyűlés előtt. A költségvetés letárgyalása után a rendszeresített napidíjas

Agárdi István

mázoló és butorfestő az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen butorfestésekre igen nagy súlyt fektetek, nemkülönbön épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam házi szükségletekhez kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fű tanulóul felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

Tisztelettel Agárdi István, mázoló és butorfestő.

irások kérelmét tárgyalta a bizottság. A kérelmeket teljesítés végett a közgyűlés elé fogják terjeszteni. A két tárgy letárgyalása után az ülés délelőtt 11 órakor véget ért.

*** Az 1906. évi jegyzői fizetési-alap.**

A nagyváradai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség most terjesztette be a megyéhez a jegyzői nyugdíj-alap 1906. évi zárszámadását. A számadás szerint az elmúlt 1906. évi bevétel volt 414391 korona és 57 fillér, kiadás pedig 316678 korona és 81 fillér maradvány 97712 korona 76 fillér. A betervezett számadást a miniszterhez fogják felterjeszteni jóváhagyás végett.

*** A megye virilisei.** Biharvármegye területéről most állították össze a legtöbb adófizetők névsorát. A névsor a megyeházán az iradigazgató irodájában van kitéve közszemlére, hogy akik akarnak ellene szólalni, idejében megtehessek ezt. Erdekes, hogy a közszemle fogalma a megyén nem ugyanazt jelenti, mint például a városházán, mert a megyeházán közszemlére kitéve névsort mindenkinek megszabad nézni, kivéve a hírlapírókat. Ugyanis az illetékes referens meghagyta, hogy mindenkinek mutassák meg, aki kíváncsi rá, csak a hírlapírók meg ne lássák. Hát bizony mi mumsok vagyunk, akik ha beletalálunk nézni, szétugrasztjuk a kimutatást. Vagy talán félteni, rejtegetni való van a névsorban, ami, ha nyilvánosságra kerül, kellemetlenséget talál okozni?

*** Beöthy Ödön hamvai.** Éveken át huzódó ügy végre talán befejezést fog nyerni most már rövidesen. A megye törvényhatósága ugyanis kimondotta, hogy az idegenben nyugvó Beöthy Ödön hamvainak hazahozatala végett a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni. A határozat végrehajtásának módjait egy bizottság fogja tárgyalni és az fog előterjesztést tenni a közgyűléshez is az ünnepélyről. A bizottság most ez ügyben megkezdte működését. A bizottság terve szerint a hamvakat Nagyváradon az olasz sírkertben fogják elhelyezni, hol a családi sírhely van. A hamvak elhelyezése impozáns ünnepély keretében fog megtörténni. Az ünnepély részletei még nincsenek meghatározva előbb magának a hamvaknak hova való elhelyezését fogja a bizottság meghatározni, mi végből meg is tette az első lépést. Beöthy Ödönnek ugyanis egyes leszármazottjai közül még Zámory Mária kismarjai alapítványi hölgy van életben. A bizottság most kérelmet intézett Zámory Máriához, melyben kérdést intéz az iránt, hogy megengedné-e, illetőleg beleegyezését adná-e ahhoz, hogy a hazaszállított hamvakat annak idején a nagyváradai olasz sírkertben lévő családi sírboltba helyezték el ünnepélyesen. A kérdést most küldte el az alispán Zámory Máriához, aki bizonyára megfogja adni a beleegyező nyilatkozatot. A nyilatkozat beérkezte után tovább folytatja a bizottság munkáját.

*** A miniszter jobban tudja.** Valaki kitalálta, hogy a nagyváradai őszi nagyvásár összeesik a zsidó ünnepekkel s a hatóság ehelyett, hogy utánna nézett volna, felült ennek s leiratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a vásárt helyezze át más napokra. A miniszter tegnap leiratban kioktatta a városi tanácsot, hogy a nagyváradai őszi országos vásár nem azokra a napokra esik, amikor a városi tanács jelölte, hanem a zsidó új év után kezdődik a vásár. Semmitéle intézkedésre tehát szükség nincs. A rendőrség ehhez képest a

következő vásári hirdetményt adta ki: A szeptember havi országos vásár a kereskedelemügyi miniszterium leirata értelmében 13-tól 30-ig fog megtartatni és pedig 13. és 14-én sertés és juhvásár, 15. 16. és 17-én termény, barom és lóvásár, 15. 16. 17. 18. 19. és 20-án kézmű, ipar és általános vásár. Nagyvárad, 1907. aug. hó 24. — Rendőrség.

*** A csontgyűjtőtelep ügye.** Többször irtunk már arról, hogy a városi tanács engedélyt adott a Mayer és Möller budapesti cégnek egy csontgyűjtőtelepre a vágóhidon. A legérdekesebb ebben a kérdésben, hogy a telep engedélyezését dr. Baróthy Akos városi főorvos közegészségügyi szempontból ellenezte, de a kapitányi hivatal Alexander Lajos állatorvos véleménye alapján az engedélyt megadta erre a bacillus fészekre. A városi tanács szintén megadta az engedélyt az állatorvos véleménye alapján, szemben a városi tisztiorvos kéllőleg indokolt véleményével. Sőt, hogy a cégnek építkezni se kelljen, a vágóhid istállóját akarja a város erre a célra átengedni. A telep engedélyezési helyszíni tárgyalást a főkapitány szept. hó 2-án délelőtt 11 órára tűzte ki. A városi tanács által kiadott iparengedély pedig felebezés alatt áll. Bár elkésve érkezett be most Kondor Mihály állami főállatorvos véleménye, mégis érdekes a megemlítésre, mert megcáfolja a másik állatorvos azon kijelentését, hogy a csontgyűjtőtelep semmi tekintetben nem veszélyes. Kondor Mihály kijelenti, hogy csak állategészségügyi tekintetből mond véleményt s ezen szempontból megengedhető a csontgyűjtőtelep létesítése, azonban nem elég a vállalkozók által ígért karbollaal való fertőtlenítés, mert ez csak a bűzös kigőzölgést akadályozza meg, a bacilusokat azonban nem pusztítja el. A csontgyűjtőtelep pedig nemcsak bűzt terjeszt, de veszélyes baktériumokat is termel. A telep felállítása tehát csak úgy engedhető meg, ha a vállalkozó cég a csontokat legalább 1 órán át 100 Celsius hőfokban hevíti s erre a hatóság a legéberebben s állandóan felügyel. Annaira fontos ez, hogy ha a vállalkozók annak eleget nem tesznek, az engedély tőlük megvonandó. Ha már állategészségügyi szempontból ilyen óvintézkedésekre van szükség, közegészségügyi tekintetből még veszélyesebb egy ilyen telep létesítése a közvágóhidon, ahonnan egész husszükségletét szerzi be a város közönsége. Érdeklődéssel várjuk, hogy mit tesz ezek után a bölcs tanács. — Különösnek találjuk különben, hogy eredetileg csont- és vérgyűjtőtelepről volt szó s most csak csontgyűjtőről van említés téve az iratokba. Jó lesz az érdekelteknek vigyázni, ne-hogy majd később vérgyűjtőt is oda plántáljanak.

*** A fegyivásárhelyi állomás kibővítése.** A régi fegyivásárhelyi vasúti állomás kibővítését a fokozott forgalom kívánalmához képest az államvasutak elhatározták és annak foganatosítása végett a község tulajdonát képező földterületből bizonyos területet kisajátítottak oly ellenszolgálat fejében, hogy a vasut köteles teljesen díjmentesen egy bizonyos utrészt felépíteni a községnek. Az erre vonatkozó szerződéseket tegnap küldte be a vasut igazgatósága a megyéhez jóváhagyás végett.

*** Péter király magyar birtok vásárlása.** Az utóbbi időben általánosságban el van terjedve az a hír, hogy a szerb trónörökös Magyarországon Ujvidéken és Bihar megyében

nagyobb birtokvásárlásokat fog eszközölni. — Legutóbb kint járt egyik munkatársunk és ott a híreszt lések miben állásáról kérdezősködött illetékes egyénekkel. E szerint a híresztelések nem minden alapteljesek, mert a szerb király és nem György herceg, tényleg tárgyalásokat folytat magyar birtokvásárlások ügyében azonban ezek a birtokok mind olyanok, melyek már előzőleg a Karagyorgyevics családnak voltak tulajdonai és úgy jutottak idegen kézre, hogy a család eladódott és így meg kellett válni a birtoktól. Péter király most elhatározta, hogy az eladott Karagyorgyevics-féle birtokokat vissza fogja váltani. Ezek között a birtokok között van Bihar megyében is. A szerb király különben nemcsak Magyarországon, hanem Romániában is megkezdte a birtokainak visszavásárlását. Romániában sokkal nagyobb területű birtokai voltak Karagyorgyevicséknek, mint nálunk. Hogy azonban sikertülni fog Péternek ez a terve, azt a jövő fogja megmutatni, mert ezek a visszaszerzendő birtokok ma már igen magas értékűek a szerb trón pedig nagyon szegény!

*** Kinek szabad macskát lőni?** Tegnap délelőtt egy ember állított be a rendőrséghez és keservesen panaszkolta, hogy az ő egyetlen kitűnő egerésző, doromboló, csendes, tiszta stb. cirmus cicáját Rác György városi fogalmazó agyonlőtte. A panaszos kéri Rác ellen a vizsgálat megindítását és neki 200 korona kártérítést mégitélni. A panaszos azt is előadta, hogy mikor megkérdezte Ráctól, hogy miért lőtte agyon a macskát? Rác azt felelte, hogy ő városi fogalmazó, tehát neki szabad macskát lőni. Vajjon mit szabad akkor lőni a polgármesternek?

*** Új vasut a megyében.** A kereskedelmi miniszter báró Vecsey Alfonz kormai nagy birtokosnak a bihari helyi érdekű vasutak Margitta állomásától kiindulólag Királyi, Szent-Lázár, Poklostelek, Sárszeg, Csanádos, Csohaj, Farnos, Szilárd, Jákótamási községek érintésével Paptamásiig s folytatólag Nyüved, Pelbárhida, Hencida, Gáborján, Szentpéterszeg érintésével Berettyóújfaluiig, valamint Sárszegnél kiágazólag Hagymádfalva, Csujafalva, Tataros községeken át Cigányfalváig építendő rendszeres nyomású gőzüzemű helyi érdekű vasut építésére az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

*** Halálozás.** Csipkés Margit, Csipkés Sándor leánya, élete 27-ik évében elhunyt. Temetése ma, vasárnap, aug. 25-én délután 4 órakor lesz a vízvezeték-utcai gyászbástól.

*** A tűzoltókért.** A tűzoltásnál megsebesült tűzoltók segélyezése az illetékes községnek volna kötelessége, azonban azt a legtöbb esetben a község szegénysége miatt nem teljesítik. Most a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség a több oldalról beérkezett panaszok alapján minden vármegyei törvényhatósághoz felkérést intézett, hogy utasítsa a törvényhatóság a községeket, miszerint a tűzoltókat irassák be a szövetségbe, mely a baleset vagy halálesetknél segélyt és kártalanítási összeget ad a sérültnek, illetőleg a visszamaradt családtagoknak.

*** A gazdák figyelmébe.** A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter urnak 65468/VI. 1907. sz. leirata folytán, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy az 1900 évi XXV. t. c. végrehatása és életbeléptetése tárgyában 1901. évi május hó 10-én 27483 sz. a. kelt kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet 6. §-ának 4 pontjában említett cséplőgépek nevezetesen: benzín-, nyersolaj-, petróleum- és elektromos üzemű cséplőgépek is tartoznak

illetve a gőzcéplőgépekkel azonos elbánás alá esnek. Ennek folytán a most felsorolt céplőgépekre az 1907. évi május hó 10-én 27483 sz. a. kiadott miniszteri rendelet 6. §-ának utolsó bekezdésében megjelölt korlátok közt a megrendelés gyűjtés meg van engedve. Nagyvárad, 1907. augusztus hó 23. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula, kir. keresk. tan. elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

* Nagyvárad cigányok Hágában.

Hiába a magyar cigánynak nagy értéke van még a külföldön is. Különösen nyár idején valóságilag fogják a magyar cigányokat a külföldre. Sőt már ott tartunk, hogy minden külföldi fürdőben megtaláljuk a magyar cigányt. Az igaz, hogy a cigány becsületen Kolompár Tutiék nagyot csorítottak, azonban úgy látszik a magyar muzsika még ezt is kitudja köszörsülni. Legújabbán egy hat tagból álló nagyvárad cigány zenekart szerződített egy előkelő hági vendéglős. A nagyvárad cigányok közül Rác György, Dula Miklós, Zambó Imre, Turbucz János, Rác Károly mennek ki. A hatodik muzsikus pécsi illetőségű azért az onnan nyert utlevelet. A többi öt tegnap kapta meg utlevelét. Hágában napi 6 márkát kapnak a muzsikusok. Érdekes, hogy a vendéglős egyedül azt kötötte ki, hogy a bandában cimbalmos is legyen.

* **Játék a fegyverrel.** Száva Péter bikácsi lakos a napokban kölcsön adta 7 milliméteres revolverét Gombos József nevű rokonának. Tegnapelőtt Száva elment Gomboshoz, hogy a revolvert visszakérje. Gombos mikor a revolvert vissza akarta adni, előbb játszani kezdett vele miközben az elsült s a golyó a vele szemben álló Szávát gyomron lötte. A szerencsétlen ember azonnal össze esett s az elősiető emberek eszméletlen állapotban szállították be a megyei kórházba, hol most a halállal vívódik. A gondatlan Gombos ellen megindították az eljárást.

* **Az udvariasság netovábbja.** Egyik vidéki olasz újságban jelent meg nemrégiben ez a fölötté érdekes kis hirdetés:

Sár a Mária-utcában.

Attól e két kisasszonytól, akik a felvonuló katonaság miatt két izben kénytelenek voltak a sáron átmenni, a katonaság parancsnoka ezennel bocsátot kér.

* **Borzalmas szerencsétlenség.** Tegnap délután rémes szerencsétlenség történt Ritoók Zsigmond (azelőtt Korona-) utcán. Az u. n. bank szőlőből, Wirth és Unlauf bécsi cég pincéjéből négy szekérral bort szállítottak be a városba. Az első szekéren egy 780 literes hordó volt telve borral s a szekeret Lengyel Albert zsadányi születésű, 28 éves kocsis hajtotta. Amint a szekerek befordultak Sztaroveszky-utcáról Ritoók Zsigmond-utárára, egy szembe jövő könnyű szekér neki hajtott a boroszekérnek, úgy, hogy az utóbbinak ülését lerántotta. A vigyázatlan kocsis gyorsan elhajtott, midőn látta, hogy a boroszekérről Lengyel Albert kocsis lebukott a lovak közé, amiktől a lovak megijedtek. A szerencsétlen embert egy darabig vonszolta a kocsi, azután mind a két kerék keresztül ment a mellén. A mintegy 9 métermáza súly iszonyuan összeroncsolta a szegény embert, aki azonban újra felült a bakra, de pár pillanat múlva oda szaladt társainak és a járóelőknek kellett a szekérről leemelni, mert elhagyta az ereje. Lefektették a járdára s a mentőkért telefonoztak, akik alig 5 perc múlva már ott termettek s a súlyosan sérült szegény embert be-

szállították a kórházba. A szerencsétlen embernek a karjait, az oldalát súlyosan megsértették a kerekek s az utca kövezete; de legnagyobb sérülést a mellkasa szenvedett, amelyen a kerekek átmentek. Súlyos belső sérüléseket szenvedett s alig lesz az élete megmenthető. A kórházban ápolás alá vették, de nem biznak a felépülésében. Rendőrt még egy félóra múlva sem lehetett a környéken találni s így a kocsis, aki a szerencsétlenséget okozta elmenekült, anélkül, hogy kilétét tudnák.

* **Félhelyáru előadások az Uránia-ban.** Ma vasárnap délután 3-tól 6-ig félhelyáru előadásokat tart az Uránia mozgófénykép-színház Este 6 órán túl a teljes helyáruk érvényesek. Az új műsor, amelyet tegnap mutattak be, ismét nagy mértékben kinyerte a közönség tetszését. Befejezett szindarabok szerepelnek most az Uránia műsorán, amelyet szívesen ajánlunk megtekintésre a mi közönségünknek.

* **Ami a nőknek lehetetlen.** A legösszintébb nő, ki korát s rutságát bevalja, kénytelen eltagadni a következő dolgokat: hogy nagyon erősen be van fűzve, hogy a lábán levő cipő nagyon szoros, hogy a bálban előbb kifárad, mint táncosa; hogy éppen olyan kóru, mint amilyenek látszik; hogy öltözködésére 10 perenél több idő szükséges; hogy valaha várat magára; hogy valaha meggyőződése ellen beszélt; hogy a pletykát szereti; hogy ha hajadon, igen szívesen menne férjhez; hogy szebb ruhát akarna, mint amilyen legjobb barátjának van; hogy türelmetlen s hogy ok nélkül cselekszik s ninos igaza.

* **Keresik a gazdákat** Találtatott egy gimnázium oszt. bizonyítvány Körmenyi Dezső névre kiállítva a kalocsai főgimn. által. Átvehető a rendőrség I. emelet 7. sz. szoba. — Bitangásban találtatott egy drb. 5—6 hónapos malac folyó hó 23 án. Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrség kihágási ügyosztályánál, ellenkező esetben 8 nap múlva el fog árvereztetni.

* **Női ruha** alapos szabászatát lehet 5 délután biztos sikerrel elsajátítani. 12 koronáért beiratkozni és tanulni lehet szombat és vasárnap kivételével naponta délután 2 órától 5-ig a Kereskedelmi Csarnok disztermében.

TANÜGY.

Felvétel a róm. kath. tanítóképzőbe.

A nagyvárad kir. róm. kath. tanítóképző intézetnél a beiratkozások a jövő 1907—8-iki iskolai évre a következő rendben történnek: Szeptember 3-án az első, szeptember 4-én a második és harmadik évfolyamu növendékek főlvétele és beiratása.

A tanítóképző-intézet első évfolyamába oly ép testű tanulók vétetnek föl, akik 14-ik évüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a polgári iskola, gimnázium v. reáliskola alsó négy osztályát sikeresen elvégezték.

A főlvétel a következő okmányok alapján történik:

1. Születési bizonyítvány.
2. Iskolai bizonyítvány.
3. Tiszti orvosi bizonyítvány.
4. Ujraoltási bizonyítvány.

Magasabb évfolyamba rendszerint csak azok vétetnek föl, kik a megelőző évfolyamot ugyanezen intézetben mint rendes tanulók sikeresen elvégezték. Más intézetből csak indokolt esetben léphet át a növendék.

A jelentkezés alkalmával az új növendé-

kek hallását zenei hallás szempontjából egy külön bizottság vizsgálja meg; ezen vizsgálat f. é. szept. 3-án d. u. lesz.

Beiratkozásnál a következő díjak fizetendők: Tandij kath. vallásuaknak 10 korona, más vallásuaknak 20 korona. Könyvtár-, értesítő-, bizonyítvány-, kézimunka-anyag díja együtt 6 korona 30 fillér. Ezen 6 korona 30 fillér a beiratásnál azonnal fizetendő, a tandíjat 2 részletben is lehet fizetni; szegénysorsu, szorgalmas növendékek tandíjelengedésben részesülnek.

Ugyancsak szeptember 3-án tartatnak a javító vizsgálatok.

A magán osztályvizsgálatok szeptember 5. és 6-án lesznek, szeptember 5-én írásbeli, szeptember 6-án a szóbeli részből.

Szeptember 8-án a tanév megnyitása Veni Sancte-val.

Beírások a polg. leányiskolába.

A nagyvárad községi polgári leányiskolában (Ritoók Zsigmond-utca) a beiratások, javító és felvételi vizsgálatok a következő sorrendben eszközöltetnek.

Folyó évi augusztus hó 31-én délelőtt 8 órától tartatnak a javító vizsgálatok, ugyanazon nap délután 3 órától a felvételi vizsgálatok.

Szeptember hó 2-től 5-ig bezárólag lesznek a beiratások, mindig délelőtt 8—12-ig, délután 3—5-ig. Első napon kizárólag I. osztályu, második napon II. osztályu növendékek vétetnek fel, azontul III. és IV. osztályuak.

Minden növendék tartozik iskolai bizonyítványt, keresztlevelet, illetve születési bizonyítványt és ha a 12 évet betöltötte, újraoltási bizonyítványt felmutatni és szüleivel vagy gyámjaival megjelenni.

A tandij egész évre 20 korona, beiratási díj 1 korona 30 fillér. A beiratási díj és a tandij fele azonnal, a második fele február 1-én fizetendő. Csakis jeles tanulók részesülhetnek tandíjmentességben, kik szegénységüket be tudják bizonyítani.

Nagyvárad, 1907. aug. 24.

As igazgatóság.

A nagyvárad női keresk. tanfolyamra előzetes jelentkezések még elfogadtatnak. A beiratások folyó évi szeptember hó 4—8-ig délután 3—5-ig eszközöltetnek. Bővebb felvilágosítást ad

As igazgatóság.

A nagyvárad közs. polgári finiszkolában a rendes tabulók javító vizsgálat augusztus hó 31-én, a felvételi vizsgálat szintén aug. hó 31-én, a magántanulók osztály- és javító vizsgálat augusztus 2-án lesz.

A rendes tanulók beírása a következő rendben történik:

Szeptember 5-én d. e. 8 órától I. osztály, szeptember 6-án d. e. 8 órától II. osztály, szeptember 7-én d. e. 8 órától III. oszt., szept. 7-én d. u. 2 órától IV. osztály.

A beírásához szükséges a tanulónak múlt évi iskolai-, születési- és újraoltási bizonyítványa.

A felévi tandij 9 K 30 fillér, mely összeg a beírásakor fizetendő. *As igazgatóság.*

Beiratások a nőipariskolába. Az özv. Szedlarik Istvánné Dűdinszky Anna igazgatótulajdonosnő vezetése alatt működő jó hírű s kiváló nőipariskolába a beiratások megkezdődtek. A beiratási díj 4 kor., a felévi tandij 60 korona, amelyet esetleg havi részletekben is lehet fizetni.

Szülők figyelmébe. A hadgyakorlatok miatt a belényesi főgimnáziumban és görög katolikus polgári leányiskolában javító vizsgálatok és beiratások szeptember 14 veszik kezdetüket. *As igazgatóság.*

IRODALOM.

Új népszerű gazdasági könyvek.

A Szent-István Társulat népiratkáinak sorában most jelent meg két igen hasznos gazdasági könyv. Az egyiknek címe: Jó hus olcsón. Ez a házi nyul tenyésztés legcélszerűbb módjait ismerteti meg és kimutatja, hogy ha a házi nyul tenyésztésbe 30 fillért fektetünk bele, az egy év alatt 99 koronára gyarapodhatik — Ára 10 fillér.

A másik könyv baromfitenyésztési utmutató, ennek Apróság a címe. Ebből mindenki a legteljesebben és legtokéltebben megismerheti a baromfitenyésztés minden csinját-binját. Ára 24 fillér.

Mindkét könyvben, de kivált az utóbbiban sok a tanulságos kép. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV. Kecskeméti-utca 2. Az összeget levélbélyegekből is elfogadják.

TÁVIRATOK.

A néppárt kiválása a koalícióból.

Budapest, augusztus 24. A N. Fr. Pr. írja ma esti számában, hogy a néppárt kiválása a koalícióból a függetlenségi pártba is szakadást fog felidézni. A Presse nem nevezi meg, hogy kik fognak a néppárt kiválásával a függetlenségi pártból kiválni, csak azt mondja, hogy ennek a frakciónak megjelölésére elég e név: Ugron. A Presse híradásával szemben illetékes helyről most ezt a választ adják:

A néppárt nem fog kiválnia a koalícióból. A függetlenségi pártban sincs semmi hajlandóság szakításra, különben is a függetlenségi pártnak már közjogi elvei miatt sincs semmi összeköttetése a néppárttal sem a koalícióban, sem a koalíció kivül, sem egyenként, sem párt-csoportonként.

Budapest, augusztus 24. A pécsi katolikus nagygyűlésre mintegy 7000 kiküldöttet jelentettek be az ország minden vidékéről. Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter már megérkezett a pécsi nagygyűlésre, résztvesznek rajta azonkívül az összes néppárti képviselők. Lehetséges, hogy a néppárt a nagygyűlésen fog dönteni abban a fontos kérdésben, hogy maradjon-e a koalícióban tovább is, vagy kiváljon.

Budapest, augusztus 24. A N. Fr. Pr. levelezője ma kérdést intézett Kossuthhoz a néppárt kiválása dolgában. Kossuth így válaszolt:

— A helyzetre tekintettel nem óhajtok tenni e kérdésben nyilatkozatot, csak annyit mondok, hogy a koalíció belső békéjét az egész ország érdekében szükségesnek tartom.

Darányi Tátrafüreden.

Budapest, aug. 24. Tátrafüredről jelentik, hogy Darányi miniszter egy hónapi itartózkodás után ma délelőtt elutazott. A fürdőközség szívélyes óvációban részesítette.

A Mátyás-szobor veszedelme.

Budapest, augusztus 24. Kolozsvárról jelentik: A Mátyás-szobornál teg-

nap történt robbanás ügyében ma kezdte meg a vizsgálatot a rendőrség. Megvizsgálták a javítás céljára szolgáló ólmot, melyben puska golyókat találtak s így azt hiszik, hogy a robbanást puskatöltényekkel okozták.

Néppárti beszámoló.

Budapest, aug. 24. Darányi Ferenc orsz. képviselő, a néppárt tagja. szeptember 1-én tartja beszámolóját kerülete székhelyén Bakán.

Romániából kitiltott munkásszervezők.

Budapest, augusztus 24. Bukarestből jelentik: A román kormány elhatározta, hogy a munkások szervezőit akár román állampolgár, akár nem, kitiltja Románia területéről. Eddig 5 hónap leforgása alatt 900 embert tiltott így ki a román kormány az országból.

A feketehimlő.

Bécs, aug. 24. A bécsi feketehimlő megbetegedések ismét szaporodtak. Tegnapról ma délelőttig 7 új beteget szállítottak a Ferenc-József-kórházba.

Gyógyszerészek kongresszusa.

Budapest, aug. 24. Debrecenben ma tartotta meg 300 vidéki gyógyszerész a vidéki gyógyszerészek kongresszusát. Tárgyalta és elfogadta a kongresszus a gyakornoki és segédügyet és a jogadományozás reformját. A kongresszus elhatározása szerint gyakornokul ezenül csak érettségizett egyéneket vesznek fel. A nőktől ugyanolyan képesítést kívánnak, mint a férfisegédektől. A jogadományozás terén kívánják, hogy minden 10 ezer lakosra egy gyógytár essék. A fővárosban részvénytársasági alapon egy drogériát fognak a vidéki gyógytárak ellátására felállítani. A kongresszust 4 hét múlva Szegeden megismétlik a vidéki gyógyszerészek.

Igazságszolgáltatás.

Furfangos házigazda. Valamelyik házigazda ki akarta tenni a lakóját, de sehogy sem talált rá okot, mert a lakó pontosan fizetett mindenkor. Gondolt tehát a házigazda merészet és nagyot s május 1-én nem vette fel a házbért, hanem elkezdett a lakójával egyezkedni, hogy majd később fizessen, mert neki is van valami követelése. Tíz napig egyezkedtek, akkor kapta magát a házigazda és beperelte a lakóját, kérte kilakoltatását azon a címen, hogy nem fizetett. Hát persze hogy nem fizetett, mikor nem vették fel a pénzt! A járásbíróság elővette a lakbér-szabályzatot és kiolvasta belőle, hogy aki nem fizeti a lakbért idejében, az kimozdítandó. Ezen a címen ki is tették a lakót. Az ítélet aztán felebbezés folytán a törvényszék elé került s itt a Niasalovszky Endre elnöklete alatt Szentlőleky Kálmán és Sztachó Szevér bírákból álló tanács igen érdekes és a méltányosságnak megfelelő ítéletet hozott, kimondotta ugyanis, hogy a lakbér-szabályzat csak a jóhiszemű bérbeadónak veszeléyztetett jogait védi, a jelen esetben azonban a peres felek közül a házigazda járt el rosszhiszeműleg, mivel az ő hitegetése folytán nem fizetett a lakója idejében. Ez alapon felperest keresetével elutasította és az összes költségek megfizetésére kötelezte.

Ezt az ítéletet általános megelégedéssel fogadták. Így kellene a törvény merev szakaszait a való élethez alkalmazni mindenkor, mindjárt kevesebb igazságtalan ítélet lenne.

NYILTTÉR.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-utcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. Eredeti Panama-kalapok. Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zefir ingek. Elegáns divatmellények.

50

Egyedüli raktár a birneves Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Néppárti 48-as ember. Kardos Árpád római katolikus s félreértések végett azt is megmondhatjuk, hogy soha sem volt zsidó. Volt róla szó, hogy Belényesben egy zsidó önjelöltet léptetnek fel 48-as zászló alatt s ebből a forrásból csupa bosszúból keltették Kardosnak szemita-hírét, mikor az önjelölést elfújta a szél. Efféle mende-mondákra nincs mit adni.

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCSKIOS GYULA.

Nagyvárad, kereskedelmi és iparkamara.

2881—1907. szám.

Hirdetmény.

Raktárnak vagy ipari műhelynek alkalmas három különálló souterrain helyiség a nagyvárad, kereskedelmi és iparkamara új székházában Teleky-utca 11. sz. a. azonnal kiadó. Értekezhetni dr. Sarkadi Lajos kamarai titkárnál.

Nagyvárad, 1907. aug. 24.

A nagyvárad, kereskedelmi és iparkamara:

Huzella Gyula,

Dr. Sarkadi Lajos,

kir. keresk. tan., elnök.

titkár.

Csemege és
gyógy-szöllőt

legnemesebb fajokban szállít 5 kilós postaládákban szakszerűen csomagolva 3 korona 70 fillérért bérmentve utánvét mellett

Frankl és Társa

szőlő- és gyümölcs-kivitel VERSEC (Temes-m.)

Papi ruhák.

Mint néhai Lobotka István hírneves volt papi szabónak tanítványa és hosszú ideig segédje bátorodom a nagyságos- és föltisztelendő papság becses figyelmét Kisfürdő-u. 17. sz. alatti saját házamban megnyitott szabó üzletemre felhívni, ahol mindennemű papi ruháknak színtartó, erős, jó szövettől való elkészítését jutányos árban elvállalom, s miután a szabást egy budapesti szabásztanártól tökéletesen elsajátítottam azoknak szakszerű előállításáról alkalma lesz minden megrendelőnek meggyőződni. — Vidéki megrendeléshez elég egy minta reverenda beküldése is; kívánatra azonban a helyszínére személyesen is kiutazom.

Becsés pártfogást kér:

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi és polgári-szabó.

40 Nagyvárád, Fürdő utca 17. szám.

Aláírási felhívás.

a Magyar Takarékszövetkezet első évtársulatába való belépésre.

Az évtársulat kezdődik 1907. évi július hó 1-én és tart 1910. évi június hó 30-ik napjáig. Mibelyt 1000 üzletrész jegyezve lesz, az évtársulat megalakul.

A szövetkezet célja: több apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani.

A szövetkezet tagja lehet bárki, aki magát arra kötelezi, hogy a szövetkezet pénztárába három éven át hetenkint legalább 20 fillért befizet. A szövetkezet tagja a teljesített befizetések negyödöd részét minden kezes nélkül bármikor kölcsön veheti.

Egy üzletrész hetenkint 20 fillér befizetésére kötelez. Az aláírás alkalmával az első heti részlet és minden üzletrész után 5 fillér üzleti költség fizetendő be.

A Magyar Takarékszövetkezet tagjai kényelmére azt az újítást hozza be, hogy a befizetések eszközölése céljából nem kell az intézet helyiségébe hétről-hétre lejőnnök, am tetemes idővesztéssel jár, mert a szövetkezet (óvadék mellett alkalmazott) pénzheszedője minden héten felkeresi a tagokat lakásukon, hogy a heti befizetés összegét átvegye s azt az alapszabályokban előírt módon nyugtázza.

Nagyváradon, 1907. évi június 1. napján.

A Magyar Takarékszövetkezet alapítói.

A szövetkezet a **MAGYAR BANK** r. t. helyiségében székel (Fő-utca, Bazár-épület.)

Eladó házak.

Csengeri-utcán két különálló új épület 4—4 szobával és megfelelő mellékhelyiségekkel.

Értekezhetni: Madarász és Flonta építőknél. Telefon 330.

218—1907. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhirre teszi, hogy a kir. járásbírósnak 1907. évi V. 62—3. számú végzése folytán dr. Zigre Miklós ügyvéd által képviselt Pántya Péter felperes részére Petrovics György és Tsa alperes ellen 300 kor. tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1016 kor. becsült ingóságokra a margittai kir. járásbírósnak 1907. V. 62—4. számú végzésével az árverés elrendeléstől annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán, Er-Fancsikán leendő megtartására határidőül 1907. évi szeptember hó 5. napján délután 3 órája kintzetik, amikor a bíróság lefoglalt butorneműek és termények s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, a többségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttől vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Margitta, 1907. évi szeptember hó 14. napján.

Jóny Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara.

2836—2007. szám.

Értesítés.

A m. kir. budapesti I. honvédkerületi hadbiztonság a m. kir. honvéd élelmezési raktár 1908-ik évi önkezelésű 10,700 q zab és 2550 q rozs szükségletének elővétel útján való biztosítására pályázatot hirdet.

A pályázat közel-ebbi feltételei a nevezett m. kir. honvéd élelmezési raktár kezeléségénél meg tudhatók.

Nagyvárad, 1907. augusztus hó 18.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara

Huzella Gyula,

kir. keresk. tan., elnök.

Dr. Sarkadi Lajos,

tükár.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: haló, ebédő uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern stíl szerint. Vas, réz és hajított fa butorok reudkivül nagy választékban. 20

Pontos kiszolgálás.

Olosó árak.

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Uj fényképészeti és festészeti műterem
Nagyváradon.

LEMBERT EDE

fényképészeti és festészeti műterme

mely a modern kor kívánalmainak megfelelően teljesen újonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő-u. Györffi-ház) megnyílt.

Műtermében készít:

Platin képeket

Aquerelleket

Olajfestményeket

és régi képek után új másolatokat.

Elsőrangú kivitel!

Tanítónő,

kitünő képesítéssel,

nevelőnői állást

keres. — Polgári iskolai növendékeket is vállal. 191 1-4

Cím a szerkesztőségben megtudható.

!! Kiadó !!

Nagy Sándor-utca 8. sz. alatt

két udvari szoba

butorral, vagy anélkül

azonnal kiadó.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Legjobbak

a Moskovits
cipők.

Kossuth-utca 5.

MEGJELENT
az első kötet 500 szöveg-
képpel és 60, részben
színes műmelléklettel.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

című kötet a magyar közön-
ség minden rétegének érdeklő-
désére számíthat. Nem tudá-
kos szakmunka, hanem élvez-
zetes, könnyed olvasmány.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-BÓL,

melyről olvasóinknak már több ízben hírt adtunk, most jelent meg az első kötet. A kötet címe:

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

AZ UTOLSÓ SZÁZ ÉVBEN.

SZERKESZTIK: HOLLÓS JÓZSEF ÉS PFEIFER IGNÁC.

Ez a kötet úgy külső megjelenésével, mint tartalmával, stílusának irodalmi, könnyed hangjával egyaránt megfelel mindazoknak a várakozásoknak, melyeket a kiadótársulat a magyar közönségben a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-ról szóló ismertetéseivel felkeltett.

A könyvet szakemberek írták, de oly könnyen érthető hangon, mintha szabad előadást tartanának a társadalom minden köreiből összesereglett hallgatók előtt, kiknek figyelmét lebilincselik tárgyuk érdekességével, előadásuk könnyedségével és a szemléltetés gazdag eszközeivel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI című munka a magyar társadalom minden rétegének szól. A gazdát rávezeti a rendelkezésre álló és még kihasználatlan természeti erők célszerű kihasználására. Szakszerű tájékoztatást nyújt a gazdasági gépekről és külön nagy fejezetben ismerteti a gazdasági termékek ipari feldolgozását.

A magyar kereskedő szeme előtt ennek a könyvnek az olvasása számos iparág kereskedelmi kihasználásának perspektíváját nyitja meg, különösen a fiatalabb generációnak meg kell ismerkedni ezzel a munkával, mely megismerteti a bányászat, kohászat, faipar, szövőipar, kémiai nagyipar stb. stb. hatalmas, milliárdnyi értékű vagyont termelő haladásával. A tanügy munkásai a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-nak első kötetében

gondolkodásuk és ismereteik gazdagítására kiváló munkát nyerne. A nagyközönség legszélesebb rétegeit, valamint a megfelelő szakmákban működőket pedig közelről érdekli a közlekedés eszközeiről, a hadászati technika-ról, az elektromosság-ról, távirás-ról stb. szóló fejezetek.

A legújabb problémák: radioaktivitás, drótnélküli távirás, repülőgép stb. e könyv olvasása útján eleven fogalmakká válnak az olvasó előtt.

**A „Műveltség Könyvtára“-nak
ára kötetenkint.... 24 korona.**

Megrendelhető

havi részletfizetésre is

Sebő Imre

könyv- és papirkereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

A Technika Vivmányai

című kötet fejezetei és a szer-
zők nevei:

- Energia: Schümann Emil.
- Bányászat: Látschauer Lajos.
- Kohászat: Gálócsy Arpád.
- A fémek megmunkálása: Kandó Gyula.
- Motorok és emelőgépek: Kármán Tódor.
- A közlekedés eszközei: Gondos Viktor.
- Pósta: H. Henney Vilmos.
- A fény a tudomány szolgálatában: Karvázy Zsigmond.
- A sokszorosító ipar: Kún Sámuel.
- A technika a hadviselés szolgálatában: M. Müller Hugó.
- Faipar: Gaul Károly.
- Szövő- és fonóipar: Maly Ferenc.
- Papírgyártás: Jalsoviczky Géza.
- A kémia vivmányai: Pfeifer Ignác.
- Gazdasági gépek: V. Markhó Jenő.
- Gazdasági termékek ipari feldolgozása: Kosutány Tamás.
- Elektromosság: K. Lipthay Károly.
- Telegrafia és telefonía: Hollós József.
- Zárószó: Méray-Horváth Károly.

**A MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRÁNAK**

első sorozata a következő
könyvekből fog állani:

- I. A Technika Vivmányai
- II. Az Ember
- III. A Világgyetem
- IV. A Föld
- V. Az Élők Világa
- VI. A Társadalom

A második sorozat, hat kötetben, tartalmazni fogja a történelmi, irodalmi és művészeti ismereteket és az első sorozat teljes befejezése után fog megjelenni.

Pénz!

Olcso
tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyisint régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredményre közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

Butor kiállítás.

az Első Nagyvárad Műbutor-gyárban
Fő-utca Guttman-házban
Kádár fűszerüzlet mellett

Az egész emeleten teljesen berendezett szobák, hálószobák keményfábólól 320 koronától, ebédők 380 koronától, salónok 460 koronától.

Zongorák, pénzszekrények és mindennemű berendezési tárgyak.

Szigorúan szabott saját gyári árak.

Vidékre kívánatra költségvetést vagy utazómat teljes mintákkal saját költségemre küldöm.

Szíves megkeresést kér

Büchler Márton, butorgyáros.

Fő-üzlet és iroda: Fő-utca, Guttman-ház. Fiók-üzlet: Szent László-tér, Holdas-templom mellett.

Gyár: Menház-utca 3. Telefon: 421.626.

Vérszegényeknek

idegeseknek, sápkórosoknak, neurastheniásoknak, női bajokban szenvedőknek páratlan hatású gyógyfürdő

Radna-Borberek

vasas fürdő

Besztercze-Naszódvármegyében.

Klimatikus hely, őstenyő környezet, subalpin klíma. Hideg és meleg fürdők.

Vasas és szénsavas források.

Elődíjnyben a szobák árából 20 százalék engedmény.

Felvilágosítással szolgál: a fürdőbérlettség, Besztercén, Mihály-utca 18., június 15-től Radna-Borbereken.

Családi otthont,

elegáns egészséges lakást, fényes ellátást találhat nálam 7 évi szeptember hó elejétől néhány vidéki előkelő urileány, ki fővárosi tanintézeteket látogat.

Német, angol, francia társalgás. Zongora. Gazdagon ellátott házi könyvtár. Kívánatra privat oktatás.

Állandó orvosi felügyelet.

Lakás: VI. Király utca 76. sz. a. az Orsz. Zeneakadémia, Mintarajziskola, Felsőleányiskola stb. közvetlen közelében. Villamos összeköttetés a kaputól minden irányban.

özv. Benedek Kornélné

Katona Ida,

okl. tanítónő.

Személyes megbízhatóság és képességek felől szíves információval szolgál több egyetemi tanár.

Tessék prospektust kérni.

Báró KOZMITZA MIKLOS (ezelőtt Mattoni H.)

Erzsébet Királyné Sósfürdője Budapest-Kelenföld.

Telefonszám 40—84. Ezen fürdőgyógyhely — mely különösen női bajokban, továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőcéri pangások esetén, máj- és lépajokban, aranyérbekben nemcsak hazánkban, de a külföldön is unikumot képez. — az új tulajdonos által óriási áldozatokkal egészen újonnan renoválva és bővíve, gőzfűtéssel és villamos világítással, zárt és üvegezett fürdőfolyosóval, női pihenő helyekkel lett ellátva, de a 3 vendégépületben a vendégszobák is legszebben és legkényelmesebben lettek berendezve, úgy hogy ezen gyógyhely nemcsak a nyári idény alatt, hanem

egész éven át, tehát télen is használható.

Az ivókúra ingyenes s e tekintetben a keserűvíz-források legjobbjai, a Király, Deák Ferenc, Szent-István Erzsébet királyné források vizei állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

A vendégszobák árai mérsékeltek.

A t. cz. közönség szórakozására szolgál: fürdő zene naponta délelőtt 9—11 óráig, délután 4—5 óráig; továbbá a társalgó teremben az összes napilapok és illusztrált heti lapok, könyvtár és zongora.

A fürdőben állandóan egy női orvos látja el az orvosi teendőket.

A vendéglő Takács János vendéglősnek fővárosszerte ösmert kitűnő vezetése alatt áll.

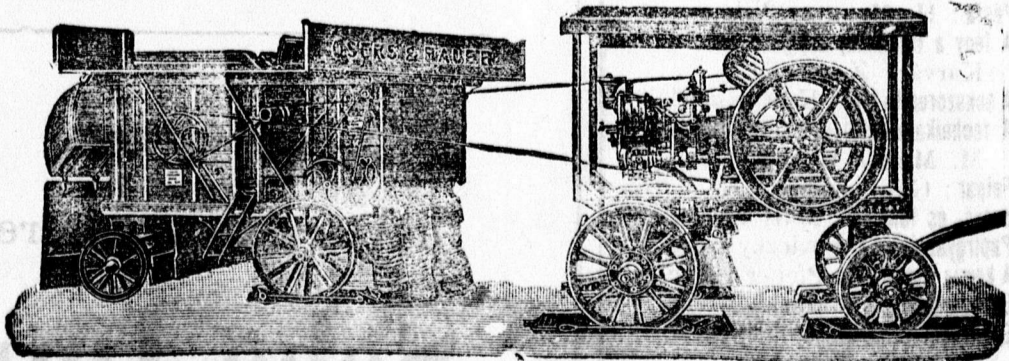
Villamos és telefon-állomás. Prospektus kívánatra postafordultával bérmentve küldetik.

Oszers és Bauer motorgyára

Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Ajánlja kitűnő hírnévnek örvendő benzin lokomobiljait benzin lokomobilos cséplőszelvényeit és

szívógáz-motorait.

1-2 fillér üzemköltséggel. Elismert elsőrendű gyártmány! Szolidtömör kivittel! Kitűnő referenciák! Kedvező fizetési feltételek!

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszere, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított közvélemény, oszónál és meghűléseknel, bedörzsölésésképpen használva.

Figyelmeztetés: Silány hamisítványok miatt bevásárlásokor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Richter orvosi igazgatóval ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K. 80, K. 1.40 és K. 2.— és újszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Yörök József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Aranyoroszlánhoz”.

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi sz. tküldés.

A jövő tanévre szükséges

tankönyvek

valamint mindennemű

➔ **tan- és írószerek** ➔

a legjutányosabb árban kaphatók a

Szt.-László-nyomdában,

Nagyvárad,

Szilágyi Dezső-utca 3. szám.

Dr. Rác Ödön
Sanatoriuma és
vizgyógyintézete
 (ezelőtt Politzer-féle)
 Nagyváradi, Szilágyi-Dezsb-utca, 7. szám.
 Telefon 693

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva. (Fertőző és elmebeteg kivételével.) Vizgyógyászati, villanygyógyászati, villanytűrdők, szénsavas-törpefenyő. Asványfürdők, forró lékezelés, gőz szekrény, pöstyéni iszapkúra. Inhalatók. Vibrációs masszázs, Soványító és hízó kúra.

Javulva: Idegesség, kimerültség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő és légzőszervek bántalmi, izületi-, izom-, idegcszónál kitűnő gyógyeredmények.

Állandó orvosi felügyelet.
 Olcsó árak. Pensio (lakás és ellátás) naponta 3-5-7 korona.

Prospektus és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Rác Ödön,
 az intézet tulajdonosa és vezetője.

130

Vidéki
 szülők figyelmébe!

1 esetleg 2 iskolás tanuló teljes ellátást valamint gondos családi otthont kaphat tisztességes keresztény családnál.

Lakás a város központján.
 Cím a kiadóban.

Értesítés.

Ár forint

Egy duplafedelű alódi schweici (perfekta) tula ezüst óra . . .	19.—
Egy duplafedelű omega óra . . .	13.50
Egy duplafedelű ezüst óra pontosan regulálva . . .	5.75
Egy valódi tula ezüst óra anker szerkezettel 7.—, cylinder szerkezettel . . .	6.50
Egy jó erős nikkel óra . . .	1.80
Egy jó duplafedelű nikkel óra . . .	2.50
Egy legjobb minőségű ébresztő óra . . .	1.80
Egy inga óra ütő szerkezettel . . .	9.—
Egy ütő inga óra kisebb minőség . . .	5.—
Egy iroda óra . . .	3.—
Egy fali óra . . .	2.50

Ékszeres bámulatos olcsó árban kaphatók:

FERDERBER TESTVÉREK
 Színház-utca, 4. (Adorján-ház.)
 Kossuth-utca, -Kháptalanáz.) 71
 Bihar-kávéházzal szemben.

Nagyváradi középiskolai Internátus.

Nagyváradon, a Tisza Kálmán téri Elek-féle házban (9. sz.) folyó évi szeptember hó 1-én
 gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi
 és polgári iskolai tanulók részére

az internátusban a második évfolyam nyílik meg.

Egyenkénti tanítás nevelő tanárok vezetése és ellenőrzése mellett. Szigorú korrepetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik, közel a tanintézetekhez.

Bő tájékoztatást kívánatra ingyen küld az intézet tulajdonosa és vezetője, a kivel értekezni lehet naponként 9-16l 12-ig

Nagyváradi, 1907. június 14.

Dénes Pál,
 intézettulajdonos és igazgató.

Uj üzlet!

Gyógy cognac állandó nagy raktár és a legfinomabb tearumok behozatala.

Uj üzlet!

A „gőzkávé pörköldéhez.”

Aki nagyon jó, zamatos illatú kávét kedvel, az csakis a **TRIESZTI**

— KÁVÉ és THEA —

közvetlen behozataltól vegyen, mert a legkiválóbb fajok ott kaphatók és egy még nem létező módszer szerint vannak frissen pörköltve. — Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnem.

Aki egyszer megízleli, mást nem fog használni.

Kávémat lemez hordókba tartom az illat és zamát el nem párolgása céljából. Ezen különleges pörkölt kávé kivül az összes nyers kávé fajaimat a legolcsóbb árért bocsátom forgalomba

Tisztelettel

Aszódi Mihály Nagyváradi

Kossuth-utca 16. a cipőgyárral szemben. Telefon 635. sz.

Trieszti kávé és thea közvetlen behozatal tulajdonosa.

Cukorkák és csokoládé különlegességek.

Vidéki megrendelések bérmentve minden állomásra.

Uj üzlet!

Gyógy cognac állandó nagy raktár és a legfinomabb tearumok behozatala.

Uj üzlet!

MINDEN DIÁKNAK TUDNI KELL!

hogyan tankönyvek
 és iskolai szerek
 olcsó szabott árakon

kapható:

SEBŐ IMRE

könyv- és papirkereskedésében

Nagyváradi, Fő-utca.

